

education as a factor in the learning and development of schoolchildren]. Zbirnyk naukovykh prats. Pedagogichni nauky. Vypusk 50. Chastyna 1. Kherson : Vyd-vo KhDU, С. 342-348. [in Ukrainian]

3. Padalka, H.M. (2008). Pedahohika mystetstva Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin. [Pedagogy of art Theory and teaching methods of artistic disciplines]. K: Osvita Ukrainy, 274 s. [in Ukrainian]

4. Ruda, H. S. (2017). Ihrova diialnist yak zasib rozvytku muzychnykh zdibnostei molodshykh shkoliariv. [Game activity as a means of developing musical abilities younger schoolchildren]. Ukraina v humanitarnykh i sotsialnoekonomichnykh vymirakh: materialy II Vseukrainskoi naukovoï konferentsii / In-t 85 pedahohiky NAPN Ukrainy, Natsionalnyi ped. un-t imeni M. P. Drahomanova, Dniprovskiy nats. un-t imeni Olesia Honchara [ta in.]. Dnipro, Ch. 2. S. 47-49. [in Ukrainian]

5. Stoliar, L. M. (2016). Muzyka u pochatkovii shkoli: navchalno-metodychnyi posibnyk. [Music in elementary school: educational and methodological manual]. Kyiv: Osvita. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

КЛЕПАР Марія Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: синергетичний підхід в музично-творчій діяльності особистості.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

KLEPAR Mariia Vasylivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor Department of Primary Education Pedagogy, Carpathian National University named after Vasyl Stefanyk.

Scientific interests: synergetic approach in the musical and creative activity of personality.

Стаття надійшла до редакції 16.08.2024 р.

УДК 378.011.3-051:377

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-64-68

МАРИНЧЕНКО Євгеній Олегович –

доктор філософії, доцент, доцент кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва

Глухівського національного педагогічного університету

імені Олександра Довженка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9738-2778>

e-mail: marinchenko1993@ukr.net

МАРИНЧЕНКО Інна Віталіївна –

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій

Глухівського національного педагогічного університету

імені Олександра Довженка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5424-8085>

e-mail: inna_sheludko@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-МОБІЛЬНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний світ динамічно розвивається, висуваючи нові вимоги до освітнього процесу. У цій ситуації зростає роль інноваційних педагогічних технологій, які дозволяють ефективно готувати майбутніх фахівців, здатних відповідати викликам сьогодення. Це твердження стає особливо актуальним у контексті підготовки майбутніх педагогів професійного навчання, які поєднують у своїй роботі педагогічні та інженерні знання.

Визначено та обґрунтовано значення та шляхи впровадження інноваційних педагогічних технологій у освітній процес підготовки майбутніх педагогів професійного навчання.

Для досягнення поставленої мети було використано комплекс методів дослідження, включаючи теоретичний аналіз наукової літератури, педагогічне спостереження, анкетування, аналіз результатів педагогічної діяльності.

У статті розкрито поняття «інноваційні педагогічні технології» та їх особливості. Автори акцентують увагу на важливості використання таких технологій у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання, адже вони сприяють:

- підвищенню мотивації та активності студентів у навчальному процесі;
- розвитку їхніх творчих здібностей, критичного мислення та навичок самостійної роботи;
- формуванню у них компетентностей, необхідних для успішної педагогічної діяльності.

На прикладі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання спеціальності 015.37 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) автори детально описують конкретні інноваційні педагогічні технології, які можуть бути ефективні.

Застосування інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання є важливим фактором підвищення якості освіти та підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних:

- підвищити кваліфікацію викладачів у галузі інноваційних педагогічних технологій;
- створити умови для їх впровадження у освітній процес, включаючи матеріально-технічне забезпечення та методичну підтримку;

- стимулювати активну участь студентів у розробці та апробації інноваційних педагогічних технологій.

У статті розширено та доповнено теоретичні уявлення про роль інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання.

Розроблені авторами рекомендації щодо впровадження інноваційних педагогічних технологій можуть бути корисними для викладачів закладів вищої освіти.

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології, підготовка педагогів професійного навчання, професійна освіта, педагогічна діяльність, компетентність.

MARYNCHENKO Yevhenii Olegovich –

Doctor of Philosophy, Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Professional Education and Technologies
of Agricultural Production Glukhiv National
Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9738-2778>
e-mail: marinchenko1993@ukr.net

MARYNCHENKO Inna Vitaliyvna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Vocational Education and Computer
Technologies of the Oleksandr Dovzhenko
Hlukhiv National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5424-8085>
e-mail: inna_sheludko@ukr.net

FORMATION OF THE PROFESSIONAL-MOBILE PERSONALITY OF THE FUTURE VOCATIONAL TEACHER WITH THE HELP OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES

The modern world is developing dynamically, making new demands on the educational process. In this situation, the role of innovative pedagogical technologies is increasing, which allow us to effectively train future specialists capable of meeting today's challenges. This statement becomes especially relevant in the context of training future teachers of professional education who combine pedagogical and engineering knowledge in their work.

The importance and ways of introducing innovative pedagogical technologies into the educational process of training future teachers of vocational training are determined and substantiated.

To achieve the goal, a set of research methods was used, including theoretical analysis of scientific literature, pedagogical observation, questionnaires, analysis of the results of pedagogical activity.

The article describes the concept of "innovative pedagogical technologies" and their features. The authors emphasize the importance of using such technologies in the training of future teachers of professional education, because they contribute to:

- increasing the motivation and activity of students in the educational process;
- development of their creative abilities, critical thinking and independent work skills;
- forming in them the competencies necessary for successful pedagogical activity.

Using the example of the training of future teachers of vocational training in the specialty 015.37 Vocational education (Agricultural production, processing of agricultural products and food technologies), the authors describe in detail specific innovative pedagogical technologies that can be effective.

The use of innovative pedagogical technologies in the training of future teachers of professional education is an important factor in improving the quality of education and training highly qualified specialists capable of:

- improve the qualifications of teachers in the field of innovative pedagogical technologies;
- create conditions for their implementation in the educational process, including material and technical support and methodical support;

- stimulate the active participation of students in the development and testing of innovative pedagogical technologies.

The article expanded and supplemented the theoretical ideas about the role of innovative pedagogical technologies in the training of future teachers of professional education.

The recommendations developed by the authors regarding the introduction of innovative pedagogical technologies can be useful for teachers of higher education institutions.

Key words: *innovative pedagogical technologies, training of vocational teachers, professional education, pedagogical activity, competence.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна освіта в Україні орієнтована на підготовку фахівців, які відповідають міжнародним стандартам якості. Для цього необхідно використовувати інноваційні педагогічні технології, які дозволяють активізувати пізнавальну діяльність студентів, розвивати їх творчі здібності та навички практичної діяльності.

Серед актуальних завдань розвитку вищої освіти в Україні є:

- Підготовка висококваліфікованих фахівців, які відповідають міжнародним стандартам якості. Для цього необхідно використовувати компетентнісний підхід, який передбачає формування у студентів набору знань, умінь та навичок, необхідних для успішної професійної діяльності.

- Розвиток інноваційності освітнього процесу. Це передбачає використання інноваційних педагогічних технологій, які дозволяють активізувати пізнавальну діяльність студентів, розвивати їх творчі здібності та навички практичної діяльності.

- Інтеграція української вищої освіти в єдиний міжнародний освітній простір. Це передбачає забезпечення відповідності української вищої освіти міжнародним стандартам якості та забезпечення можливості для українських студентів навчатися за кордоном та для іноземних студентів навчатися в Україні.

Для ефективного впровадження інноваційних педагогічних технологій у вищій освіті необхідно враховувати специфіку галузі знань та спеціальності, можливості та обмеження матеріально-технічної бази ЗВО, а також рівень підготовки та мотивацію студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою впровадження інноваційних педагогічних технологій у практику освіти досліджували такі науковці, як В. Загвязинський, О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльов, А. Ніколс, Н. Юсуфбекова та ін [3].

Науковці розглядають інноваційну діяльність у різних аспектах: як освоєння, розроблення та

використання нововведень; як відмову від штампів і вихід за межі нормативної діяльності; як здатність до генерації ідей, їх впровадження, аналізу та продуктивності; як вищий ступінь педагогічного винахідництва, впровадження нового в педагогічну практику; як пошуково-експериментальну діяльність педагогічних працівників [1].

Мета статті полягає в дослідженні ефективності використання інноваційних педагогічних технологій під час підготовки майбутніх педагогів професійного навчання у ЗВО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під інновацією розуміють введення нового в будь-яку галузь діяльності, у тому числі в освіту.

Відносно до педагогічного процесу інновація означає введення нового в зміст, цілі, форми і методи навчання та виховання, а також в організаційний процес спільної діяльності викладача і студента.

У науковій літературі термін «інновація» розглядається неоднозначно.

- У деяких джерелах інновація ототожнюється з нововведенням, яке розуміється як нові ідеї, нові знання, нові компоненти педагогічної системи, які стають інструментом діяльності людини для досягнення мети.

- У інших джерелах інновація розглядається як процес оновлення, запровадження, реалізації, а також як діяльність з впровадження новацій у педагогічну практику.

Нові потреби суспільства, наукові дослідження і відкриття зумовлюють необхідність розробки інноваційних педагогічних технологій. Вони дозволяють:

- відповідати сучасним вимогам до якості освіти;
- активно залучати студентів до освітнього процесу, розвивати їх творчі здібності та навички практичної діяльності;
- формувати у студентів компетентність, необхідну для успішної самореалізації у професійній та особистій сферах.

Інноваційні педагогічні технології є ефективним засобом підвищення якості освіти. Вони дозволяють досягти більш високих результатів навчання, ніж традиційні технології.

Впровадження інноваційних педагогічних технологій під час підготовки майбутніх педагогів професійного навчання змінює репродуктивний характер засвоєння знань, умінь і навичок на проблемне, програмоване та інноваційне викладання.

Шляхи впровадження в освітній процес інноваційних педагогічних технологій під час вивчення дисципліни «Інноваційні технології у сільськогосподарському виробництві» майбутніми педагогами професійного навчання спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології).

Зміст дисципліни «Інноваційні технології у сільськогосподарському виробництві» спрямований на формування у майбутніх педагогів професійного навчання наступних компетентностей:

Теоретичні знання:

- основи землеробства;
- біологія культурних рослин;
- технологія вирощування зернових, зернобобових, овочевих та інших культур;
- технологія переробки та збереження сільськогосподарської продукції.

Практичні навички:

- виконання агротехнічних операцій;
- проведення дослідів та лабораторних робіт;
- використання сучасних технологій виробництва і переробки сільськогосподарської продукції.

Критичне мислення та творчість:

- уміння самостійно шукати та аналізувати інформацію;
- уміння вирішувати проблеми;
- уміння генерувати нові ідеї.

Співпраця та комунікація:

- уміння працювати в команді;
- уміння ефективно спілкуватися з іншими людьми.

Цифрова компетентність:

- уміння використовувати цифрові технології в професійній діяльності.

Використання інноваційних технологій у викладанні теоретичного матеріалу з даної дисципліни дозволяє підвищити ефективність навчання.

Приклади використання інноваційних технологій:

- Використання мультимедійних засобів: відео та аудіозаписи, презентації, інтерактивні карти тощо.
- Використання онлайн-ресурсів: онлайн-курси, вебінари, форуми тощо.
- Використання проектної діяльності: проекти, які дозволяють студентам застосувати отримані теоретичні знання на практиці.

Вибір конкретних інноваційних технологій залежить від специфіки навчального матеріалу, індивідуальних особливостей студентів та інших факторів.

Використання інноваційних технологій у викладанні теоретичного матеріалу з інноваційних технологій у сільськогосподарському виробництві сприяє:

- Покращенню засвоєння матеріалу студентами.
- Розвитку критичного мислення та творчості студентів.
- Формуванню професійних компетентностей майбутніх педагогів професійного навчання.

Ці зміни є необхідними для підготовки висококваліфікованих фахівців, які відповідають вимогам сучасного ринку праці.

Практичні заняття є важливою формою навчання, яка дозволяє студентам набути необхідних умінь і навичок для професійної діяльності.

Ефективність практичного заняття залежить від того, наскільки якісні дидактичні матеріали використовуються на занятті.

До дидактичних матеріалів належать:

- Картки-завдання: це завдання для студентів, які дозволяють перевірити їх знання та навички, а також сприяють розвитку творчості та критичного мислення.

- Технологічні картки: це документи, які містять інформацію про технологічні процеси виробництва або переробки продуктів рослинництва. Вони дозволяють студентам ознайомитися з технологічними процесами та застосувати отримані знання на практиці.

Технологічні картки – це важливий інструмент навчання дисципліни «Інноваційні технології у сільськогосподарському виробництві». Вони дозволяють студентам ознайомитися з технологічними процесами, а також застосувати отримані знання на практиці.

У нашій освітній установі впроваджуються технологічні картки для основних культур, що вирощуються в Україні. Студентам пропонуються додаткові завдання, які дозволяють їм розвивати критичне мислення та творчі здібності.

До переваг використання технологічних карток можна віднести:

- Наочність: технологічні картки містять візуальні елементи, які допомагають студентам краще зрозуміти складні технологічні процеси.

- Практичне застосування знань: технологічні картки дозволяють студентам застосувати отримані знання на практиці, що сприяє їхньому засвоєнню та розумінню.

- Розвиток критичного мислення і творчості: додаткові завдання, які пропонуються студентам, сприяють розвитку їхніх критичного мислення і творчих здібностей.

Таким чином, технологічні картки є ефективним засобом навчання дисципліни «Інноваційні технології у сільськогосподарському виробництві». Вони допомагають студентам краще зрозуміти технологічні процеси, застосувати отримані знання на практиці та розвинути критичне мислення і творчі здібності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Застосування інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання є важливим завданням. Ці технології спрямовані на формування високого професійного рівня у майбутніх фахівців, розвиток їхніх творчих здібностей, критичного мислення, а також здатності до самонавчання та саморозвитку.

У подальшому є пошук шляхів впровадження інноваційних педагогічних технологій з урахуванням особливостей фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання, змісту навчальних дисциплін.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Inna Marynchenko, Oksana Braslavskaya, Oleh Levin, Yuliia Bielikova, Tetyana Chumak. Modern tools for increasing the efficiency of distance education in the conditions of digitalization. *AD ALTA-Journal of Interdisciplinary Research*.

2023. Vol. 13. Issue 1. Special Issue XXXII. Pp. 87–92. URL: <http://www.magnanimitas.cz/13-01-xxxii>

2. Маринченко С. О., Росновський М. Г. Роль педагога професійного навчання у впровадженні сучасних інноваційних технологій у галузі сільськогосподарського виробництва. *Педагогічний часопис Волині*. 2019. № 3. С. 57–64.

3. Маринченко С. О., Тименко О. О. Особливості професійної підготовки майбутнього педагога професійного навчання в сучасних умовах. *Наука і техніка сьогодні (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)*. 2022. № 11(11). С. 318.

4. Маринченко С. О., Толмачов В. С. Залучення здобувачів вищої освіти до проектно-дослідницької діяльності у ЗВО. *Науковий журнал Інноваційна педагогіка*. ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2022. № 52. С. 208.

REFERENCES

1. Inna Marynchenko, Oksana Braslavskaya, Oleh Levin, Yuliia Bielikova & Tetyana Chumak. (2023). Suchasni instrumenty pidvyshchennia efektyvnosti dystantsiinoi osvity v umovakh tsyfrovizatsii. [Modern tools for increasing the efficiency of distance education in the conditions of digitalization]. *AD ALTA-Zhurnal mizhdystsyplinarnykh doslidzen*. No. 13(1). Special Issue XXXII. S. 87–92. URL: <http://www.magnanimitas.cz/13-01-xxxii> [in English]

2. Marynchenko, Ye. O. & Rosnovskiy, M. H. (2019). Rol vykladacha profesiinoho navchannia u vprovadzheni suchasnykh innovatsiinykh tekhnolohii u sferi silskohospodarskoho vyrobnytstva. [The role of the teacher of professional training in the implementation of modern innovative technologies in the field of agricultural production]. *Pedahohichniy chasopys Volyni*. No. 3. S. 57–64. [in Ukrainian]

3. Marynchenko, Ye. O. & Tolmachov, V. S. (2022). Zaluchennia zdobuvachiv vyshchoi osvity do proektno-doslidnytskoi diialnosti u VNZ. [Involvement of students of higher education in project-research activities in higher education institutions]. *Naukovyi zhurnal «Innovatsiina pedahohika»*. PU «Chornomorskyi nauково-doslidnyi instytut ekonomiky ta innovatsii». No. 52. S. 165–172. URL: http://www.innovpeda.gogy.od.ua/archives/2022/52/part_1/52-1_2022.pdf [in Ukrainian]

4. Marynchenko, Ye. O. & Tymenko, O. O. (2022). Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia PTNZ v suchasnykh umovakh. [Peculiarities of professional training of the future teacher of vocational training in modern conditions. Science and technology today]. *Nauka i tekhnika sohodni*. No. 11(11). S. 170–182. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/2668/2675> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

МАРИНЧЕНКО Євгеній Олександрович – доктор філософії, доцент, доцент кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Наукові інтереси: підвищення педагогічної майстерності майбутніх педагогів професійного навчання.

МАРИНЧЕНКО Інна Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Наукові інтереси: підготовка майбутніх педагогів в контексті освітніх трансформацій.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

MARYNCHENKO Yevhenii Olegovich - Doctor of Philosophy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Professional Education and Technologies of

Agricultural Production Glukhiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko.

Scientific interests: improving the pedagogical skill of future teachers of professional education.

MARYNCHENKO Inna Vitaliyivna - Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Vocational Education and Computer

Technologies of the Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University.

Scientific interests: training of future teachers in the context of educational transformations.

Стаття надійшла до редакції 03.08.2024 р.

УДК 37:001]:51(091)(477)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-68-75

МАТЯШ Ольга Іванівна –

доктор педагогічних наук, професор
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7149-9545>
e-mail: matyash_27@ukr.net

ЯЩУК Карина Ігорівна –

аспірантка кафедри алгебри і методики навчання математики
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-1957-9304>
e-mail: karin4uk@meta.ua

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ШКІЛ З ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

У статті здійснено огляд публікацій українських дослідників, щодо змісту поняття «наукова школа», зокрема сутності поняття «науково-педагогічна школа», розглянуто різні підходи щодо виокремлення ключових ознак, критеріїв наявності науково-педагогічної школи. Наукова школа є поняттям відносно поширеним в українському науковому просторі і вважається одним із важливих маркерів значущості колективів дослідників. Зауважено, що українські дослідники не вважають критерієм існування наукової школи віджповідну ухвалу вченої ради університету, затвердження положень про їх функціонування, процедури, які регламентують їх діяльність. Дослідники сходяться на тому, що справжні наукові школи не потребують жодної зовнішньої регламентації, успіх її діяльності цілком залежить від внутрішньої самоорганізації її лідера та її членів. Істотною ознакою науково-педагогічної школи є те, що вона одночасно реалізує функції ініціатора фундаментальних наукових ідей, їхнього поширення і захисту, а також підготовки вчених – кандидатів і докторів наук. Пояснено важливість збереження та примноження науково-педагогічних шкіл, вивчення й збереження методичної спадщини та прогресивних ідей українських дослідників з теорії і методики навчання математики. У статті заявлено про наявність в Україні низки науково-педагогічних шкіл з теорії та методики навчання математики: науково-педагогічна школа Зінаїди Іванівни Слєпкань, науково-педагогічна школа Василя Олександровича Швеця, науково-педагогічна школа Ніни Анатоліївни Тарасенкової, науково-педагогічна школа Світлани Олексіївни Скворцової та інші. На основі виокремлених критеріїв обґрунтовано активну діяльність науково-педагогічної школи Ніни Анатоліївни Тарасенкової за напрямом теорії і методики навчання математики. Наявність наукових шкіл свідчить про спроможність педагогічних університетів здійснювати фундаментальні дослідження. Зроблено висновок, що науково-педагогічна школа – це, зокрема, особлива наукова атмосфера, поява наукової ідеї із значною практичною цінністю, що є головним для створення науково-педагогічної школи. Кожній науково-педагогічній школі властива висока мотивація розвитку методичної науки.

Ключові слова: науково-педагогічна школа; теорія і методика навчання математики; ключові ознаки, критерії.

MATYASH Olga Ivanivna –

Doctor of pedagogical sciences, Professor
Vinnytsia Mykhailo Kotsyubynskyi
State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7149-9545>
e-mail: matyash_27@ukr.net

YASHCHUK Karina Ihorivna –

Graduate student of the Department of
Algebra and methods of teaching mathematics
Vinnytsia Mykhailo Kotsyubynskyi
State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-1957-9304>
e-mail: karin4uk@meta.ua

ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF UKRAINIAN SCIENTIFIC SCHOOLS ON THE THEORY AND METHODS OF TEACHING MATHEMATICS

The article reviewed the publications of Ukrainian researchers regarding the content of the concept of "scientific school", in particular the essence of the concept of "scientific-pedagogical school", considered various approaches to identifying key features, criteria for the existence of a scientific-pedagogical school. Scientific school is a relatively widespread concept in the Ukrainian scientific space and is